

MESTOHUDBY.CZ

1. Jak je les divukrásný

12.11.2024 mestohudby.cz - Platforma aPilot

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla (7); moravskoslezského (4); Národního (4); divadlo (2); Marek; Marka; moravskoslezské; Národní; Šedivého; Šedivý

Pohádkový operní námět Rudolfa Těsnohlídka je obohacen Janáčkovskou psychologií postav, jež se konkrétně v této opeře projevuje zdvojením hereckých/pěveckých rolí (např.

Farář/Jezevec). Nabízí se tak operu ztvárnit tradičně s bohatými kulisami prostředí lesa a myslivny, s kostýmy realisticky vykreslujícími postavy zvířátek. Touto cestou se však tým **Národního divadla moravskoslezského** nevydal a udělal dobře. Jednoduchá scéna Daniela Dvořáka obsahovala několik výrazných prvků, které se v průběhu děje proměňovaly. Tím nejvýraznějším byla zadní stěna, respektive plátno, na které byly promítané quasi kreslené přírodní motivy (např. stromy, hvězdy). Tato část scény, oproti čistě bílému zbytku, byla po celou dobu barevně živá a využívaná také ke stínohře. Další dominantní prvek představovalo částečně se svažující pódium, díky kterému na jevišti vznikl optický klam: zpěváci vcházející na jeviště vzadu zpoza plátna působili dojmem vysoké, mohutné postavy, ale pouze do doby, než přišli co nejbližší k divákovi. K tomuto dojmu napomáhala také zmíněná stínohra. Je však otázkou, jak tento jev vnímali diváci na různých místech **divadla**, jelikož prvek silně působil především na publikum sedící nízko u orchestřiště.

Čistotu a jednoduchost oživovaly kostýmy Simony Rybákové ve své práci snoubící i zkušenosti ze světa oděvního designu. Barvy, tvary, materiál hýřily rozmanitostí opojenou světem módy. Mnohé modely zvířátek (např. ježek, slepice, beruška) připomínaly kousky světových značek typu Balenciaga, avšak ve stále vkusném, vtipném, nápaditém provedení. Letmé odkazy na módní průmysl, ale také sociální média prostupovaly celou operou. Již počátek inscenace znázorňoval promenádu zvířátek a catwalk (chůze po mole) s vyzývavými pozicemi a figurami, přičemž zvířátka nesla světla, která postupně zasadila do prostoru. Z prvotního dojmu, že světla mají připomínat obrazovky mobilů, se stala zajímavá a po celou dobu opery důležitá kulisa dotvářející jinak nenápadnou scénu.

O neustálý pohyb a ševelení na place se postarali tanečníci z baletního souboru, kterým patří velká poklona. Ať už duo modrých vážek Francesco Fasano Patryk Zamojski nebo taneční dvojnice Bystroušky Yu Matsumoto společně s celým ansámblem odvedli obdivuhodné výkony plné procítění, lehkosti a ladnosti.

Orchestrální i pěvecké party oper Leoše Janáčka jsou dodnes velkou výzvou pro hráče a zpěváky. Orchester **Národního divadla moravskoslezského** hrál pod taktovkou **Marka Šedivého** obstojně. Zpočátku bylo znát, že si potřebuje sednout a sehrát, avšak intonační nejistoty ve vyšších smyčcích a žestích se objevovaly napříč provedením. Stoprocentní se nejevila ani rytmická stránka hudebního nastudování. Místy byl orchestr silnější než zpěváci (např. při vstupu hostinského Páska majícího melodii nižšího rozsahu), které dynamicky převyšoval. Nicméně lze všeobecně říct, že hráči podpořili děj i své kolegy na jevišti a takto svou úlohu zvládli. Byť není sboru na jevišti tolik, v opeře je hojně využíván. Nejsem si jistá, zda celý sbor byl za oponou nebo v určitých částech byla využita audio nahrávka. Nejistota tvrzení pramení ze zvláštní, plechové, dosti zastřené barvy tělesa připomínající zvukovou stopu.

Martin Gurbal v roli Revírníka zaujal svou barvou hlasu i věrohodným provedením postavy. Zmínit musím také další podstatné mužské role, v nichž se představili Martin Javorský (Rechtor/Komár), Jan Štáva (Farář/Jezevec), Boris Prýgl (Harašta) a Erik Ondruš (Pásek). Z nich svými hereckými i pěveckými výkony vynikali především protagonisté Faráře a Harašty dodávající svým postavám humor a lehkou satiru. Jako svůdnou, hravou, ale také křehkou lišku Bystroušku vykreslila sopranista Doubravka Novotná. Jejím pěveckému provedení v optice technických, výrazových i pohybových záležitostí není co vytknout. To lze tvrdit také o výkonu Anny Nitrové hrající v opeře Lišáka. Opět se jednalo o precizní výkon vyjímající se uměleckou bezprostředností, pohybovou přirozeností a pěveckou bravurou. Obě zpěvačky ve svých zvířecích úlohách působily jemně, roztomile, což se také projevilo v seznamovacím laškovném duetu Bystroušky a Lišáka. Zapomenout nesmím ani na dětské role, jejichž zpěvní party jsou taktéž velice náročné. Pochvalu a obdiv si zaslouží všichni dětské zpěváci v čele s Charlotte Gurbalovou (Malinká Bystrouška) a Romanem Patrikem Barošem (Skokánek).

Závěr opery má v inscenaci **Národního divadla moravskoslezského** spád. Bystrouščiná smrt je vyobrazena realisticky výstřelem, avšak jednoduše, bez větších okázalostí. Po uklizení lišky Haraštou se na chvíli objevuje tanečnice Yu Matsumoto zrcadlící odchod Bystrouščinu duše zakončený vztyčeným oranžovým balónkem. Revírníkův sen na konci třetího dějství je milým výjevem, za nímž si publikum může domyslet motiv spojení, usmíření a sprátení člověka s přírodou: v poslední scéně Skokánek bere Revírníka za ruku a společně odcházejí.

Týmu moravskoslezského **divadla** se podařilo pohádkovou operu převléct do moderního hávu, aniž by utrpěl samotný děj. Na své přijdou velcí i malí diváci. I když inscenace byla v mnoha ohledech soudobá, stále si ponechala janáčkovské jádro věci a respektovala skladatelův záměr, za což si zaslouží uznání a doporučení ji navštívit.

PS: Před samotným začátkem se v úvodním proslovu uměleckého vedoucího opery Národního **divadla** Brno Jiřího Heřmana a ředitelky Nadace Leoše Janáčka Ludmily Loucké vzpomínalo na výrazné protagonisty – operní pěvce z Janáčkových oper, mezi které patří také Natálie Romanová, která za interpretaci oper Leoše Janáčka a pedagogickou činnost dostala pamětní medaili. Jí, ale také například emeritní sólistce opery **Národního divadla moravskoslezského** Věře Novákové byla inscenace věnována.

Program:

Leoš Janáček – Příhody lišky Bystroušky

Národní divadlo moravskoslezské

Dirigent – Marek Šedivý

Režie a choreografie – Itzik Galili

Dramaturgie – Roman Bajús

Neděle 10. listopadu 2024 v 19h, Mahenovo divadlo Brno

Foto Marek Olbrzymek

[« zpět na začátek](#)

© NEWTON Media, a. s., tel.: +420 225 540 801-2, www.anopress.cz, obchod@anopress.cz

Jak je les divukrásný

12. listopad 2024, 1:00

[Klasická hudba v Brně](#) [Vokální Opera v Brně](#)

Autor

- [Tereza Opálková](#)

Janáčková opera *Příhody lišky Bystroušky* pár dní nazpět oslavila 100. výročí premiéry, která se uskutečnila v Národním divadle Brno. Jejího novodobého festivalového uvedení se zhostil soubor Národního divadla moravskoslezského v režii Itzika Galiliho – choreografa a režiséra izraelského původu. Přivezená inscenace byla uvedena v neděli 10. listopadu v Mahenově divadle.

Pohádkový operní námět Rudolfa Těsnohlídka je obohacen Janáčkovskou psychologií postav, jež se konkrétně v této opeře projevuje zdvojením hereckých/pěveckých rolí (např. Farář/Jezevec). Nabízí se tak operu ztvárnit tradičně s bohatými kulisami prostředí lesa a myslivny, s kostýmy realisticky vykreslujícími postavy zvířátek. Touto cestou se však tým Národního divadla moravskoslezského nevydal a udělal dobře. Jednoduchá scéna **Daniela Dvořáka** obsahovala několik výrazných prvků, které se v průběhu děje proměňovaly. Tím nejvýraznějším byla zadní stěna, respektive plátno, na které byly promítané quasi kreslené přírodní motivy (např. stromy, hvězdy). Tato část scény, oproti čistě bílému zbytku, byla po celou dobu barevně živá a využívaná také ke stínohře. Další dominantní prvek představovalo částečně se svažující pódium, díky kterému na jevišti vznikl optický klam: zpěváci vcházející na jeviště vzadu zpoza plátna působili dojmem vysoké, mohutné postavy, ale pouze do doby, než přišli co nejbliže k divákovi. K tomuto dojmu napomáhala také zmíněná stínohra. Je však otázkou, jak tento jev vnímali diváci na různých místech divadla, jelikož prvek silně působil především na publikum sedící nízko u orchestřiště.

Čistotu a jednoduchost oživovaly kostýmy **Simony Rybákové** ve své práci snoubící i zkušenosti ze světa oděvního designu. Barvy, tvary, materiál hýřily rozmanitostí opojenou světem módy. Mnohé modely zvířátek (např. ježek, slepice, beruška) připomínaly kousky světových značek typu Balenciaga, avšak ve stále vkusném, vtipném, nápaditém provedení. Letmé odkazy na módní průmysl, ale také sociální média prostupovaly celou operou. Již počátek inscenace znázorňoval promenádu zvířátek a

catwalk (chůze po mole) s vyzývavými pozicemi a figurami, přičemž zvířátka nesla světla, která postupně zasadila do prostoru. Z prvotního dojmu, že světla mají připomínat obrazovky mobilů, se stala zajímavá a po celou dobu opery důležitá kulisa dotvářející jinak nenápadnou scénu.

O neustálý pohyb a ševlení na place se postarali tanečníci z baletního souboru, kterým patří velká poklona. Ať už duo modrých vážek **Francesco Fasano**, **Patryk Zamojski** nebo taneční dvojnice Bystroušky **Yu Matsumoto** společně s celým ansámblem odvedli obdivuhodné výkony plné procítění, lehkosti a ladnosti.

Orchestrální i pěvecké party oper Leoše Janáčka jsou dodnes velkou výzvou pro hráče a zpěváky. Orchester Národního divadla moravskoslezského hrál pod taktovkou **Marka Šedivého** obstojně. Zpočátku bylo znát, že si potřebuje sednout a sehrát, avšak intonační nejistoty ve vyšších smyčcích a žestích se objevovaly napříč provedením. Stoprocentní se nejevila ani rytmická stránka hudebního nastudování. Místy byl orchestr silnější než zpěváci (např. při vstupu hostinského Páska majícího melodii nižšího rozsahu), které dynamicky převyšoval. Nicméně lze všeobecně říct, že hráči podpořili děj i své kolegy na jevišti a takto svou úlohu zvládli. Byť není sboru na jevišti tolik, v opeře je hojně využíván. Nejsem si jistá, zda celý sbor byl za oponou nebo v určitých částech byla využita audio nahrávka. Nejistota tvrzení pramení ze zvláštní, plechové, dosti zastřené barvy tělesa připomínající zvukovou stopu.

Martin Gurbaľ v roli Revírníka zaujal svou barvou hlasu i věrohodným provedením postavy. Zmínit musím také další podstatné mužské role, v nichž se představili **Martin Javorský** (Rechtor/Komár), **Jan Štáva** (Farář/Jezevec), **Boris Prýgl** (Harašta) a **Erik Ondruš** (Pásek). Z nich svými hereckými i pěveckými výkony vynikali především protagonisté Faráře a Harašty dodávající svým postavám humor a lehkou satiru. Jako svůdnou, hravou, ale také křehkou lišku Bystroušku vykreslila sopranista **Doubravka Novotná**. Jejímu pěveckému provedení v optice technických, výrazových i pohybových záležitostí není co vytknout. To lze tvrdit také o výkonu **Anny Nitrové** hrající v opeře Lišáka. Opět se jednalo o precizní výkon vyjímající se uměleckou bezprostředností, pohybovou přirozeností a pěveckou bravurou. Obě zpěvačky ve svých zvířecích úlohách působily jemně, roztomile, což se také projevilo v seznamovacím laškovném duetu Bystroušky a Lišáka. Zapomenout nesmím ani na dětské role, jejichž zpěvní party jsou taktéž velice náročné. Pochvalu a obdiv si zaslouží všichni dětské zpěváky v čele s **Charlotte Gurbaľovou** (Malinká Bystrouška) a **Romanem Patrikem Barošem** (Skokánek).

Závěr opery má v inscenaci Národního divadla moravskoslezského spád. Bystrouščina smrt je vyobrazena realisticky výstřelem, avšak jednoduše, bez větších okázalostí. Po uklizení lišky Haraštou se na chvíli objevuje tanečnice Yu Matsumoto zrcadlící odchod Bystrouščiny duše zakončený vztyčeným oranžovým balónkem. Revírníkův sen na konci třetího dějství je milým výjevem, za nímž si publikum může domyslet motiv spojení, usmíření a spřátelení člověka s přírodou: v poslední scéně Skokánek bere Revírníka za ruku a společně odcházejí.

Týmu moravskoslezského divadla se podařilo pohádkovou operu převléct do moderního hávu, aniž by utrpěl samotný děj. Na své přijdou velcí i malí diváci. I když inscenace byla v mnoha ohledech soudobá, stále si ponechala janáčkovské jádro věci a respektovala skladatelův záměr, za což si zaslouží uznání a doporučení ji navštívit.

PS: Před samotným začátkem se v úvodním proslovu uměleckého vedoucího opery Národního divadla Brno **Jiřího Heřmana** a ředitelky Nadace Leoše Janáčka **Ludmily Loucké** vzpomínalo na výrazné protagonisty – operní pěvce z Janáčkových oper, mezi které patří také **Natálie Romanová**, která za interpretaci oper Leoše Janáčka a pedagogickou činnost dostala pamětní medaili. Jí, ale také například emeritní sólistce opery Národního divadla moravskoslezského **Věře Novákové** byla inscenace věnována.

Program:

Leoš Janáček – Příhody lišky Bystroušky

Národní divadlo moravskoslezské

Dirigent – Marek Šedivý

Režie a choreografie – Itzik Galili

Dramaturgie – Roman Bajús

Neděle 10. listopadu 2024 v 19h, Mahenovo divadlo Brno

Foto Marek Olbrzymek